

**Сударик О., Коновальчук І.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ // Майстерність
комунікації у мистецькій і професійній освіті: збірник наукових праць / за заг.
редакцією Н.Є. Колесник, О.М. Піддубної, О.М. Марущак. – Житомир: ФО-П
«Н.М. Левковець», 2020. – У 2-х ч. – Ч. II. – С. 202-204.**

Сударик Ольга,
студентка 32 групи
навчально-наукового інституту педагогіки
(Житомирський державний університет імені Івана Франка);

Коновальчук І.М.,
кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської мови
з методиками викладання в дошкільній та початковій освіті
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У Національній доктрині розвитку освіти у XXI столітті зазначено: «Головна мета української системи освіти – створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України...» [4], а Закон України «Про загальну середню освіту» стверджує: «Завданням загальної середньої освіти є формування особистості учня, розвиток його здібностей і обдарувань» [3].

Державний стандарт НУШ визначає головну мету початкової освіти: «Всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості» [1]. Нові завдання шкільної освіти в Україні передбачають нові пріоритети навчання і виховання, зокрема формування ініціативної, активної особистості, здатної до творчої, науково-пошукової діяльності, до вирішення складних завдань. У період глобалізації, широкої комп'ютеризації та інтенсивного розвитку всіх галузей виробництва і науки виникає потреба в усвідомленні стрімких змін, що відбуваються у суспільстві і освіті.

У наш час велику ціну мають досвідчені особистості, які мають гнучкий розум та володіють комунікативними навичками спілкування. Тому до традиційної системи навчання варто включати й інтерактивні технології, щоб досягти високого рівня мотивації та розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів. Саме інтерактивні технології сприяють активізації діяльності учнів початкової школи, розвивають їх творче та критичне мислення, вміння спілкуватися, розмірковувати та приймати рішення.

Метою статті є обґрунтування актуальності впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках початкової школи як передумови розвитку пізнавального інтересу молодших школярів.

Поняття «інтерактивне навчання» не є новим в українській педагогіці. Його елементи ми можемо знайти у працях В. О. Сухомлинського, видатних педагогів-новаторів 70-80-х років, а саме: Ш. А. Амонашвілі, В. Ф. Шаталова та інших. Саме наприкінці XX століття інтерактивні технології набули широкого поширення в теорії та практиці американських шкіл. Теоретичні й практичні аспекти обґрунтовано

в дослідженнях таких вчених: О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, Т. О. Ремех, О. І. Саган, О. В. Стребной та ін.

Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської мови від слова «interact», що означає здатний до взаємодії, діалогу. Це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має на меті створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчує свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів класу [5, с. 5]. Інтерактивне навчання, в першу чергу, спрямоване на те, щоб навчити школяра, а не просто подати інформацію на уроці. Якщо порівняти традиційний урок і урок з використанням інтерактивних технологій, то другий тип уроку є цікавішим, ніж звичайний урок. Це пов'язано з психологічними особливостями молодших школярів, адже у цей період гра є провідною діяльністю.

Виділяють такі правила організації інтерактивного навчання: до роботи мають бути залучені всі учні класу; використання заохочень; самостійна розробка і виконання правил роботи у малих групах.

Робота вчителя початкових класів складна і відповідальна, при цьому складність її полягає у тому, що необхідно викликати в учнів пізнавальний інтерес до знань, не згасити цей «вогник допитливості», який спонукає до вивчення явищ навколишньої дійсності. Виникають питання: «Як активізувати пізнавальний інтерес?», «Які методи використовувати на уроці, щоб зробити його цікавим?». Саме використання інтерактивних технологій на уроці сприятиме підвищенню його ефективності. Їх використання змінює роль і функції вчителя: він припиняє бути центральною фігурою і починає регулювати навчально-виховний процес, визначає його напрям тощо. У ході інтерактивного навчання вчитель не повідомляє дітям готові істини, рішення, висновки, а організовує навчальний процес так, щоб учні самостійно вирішували проблемні запитання; допомагає створити сприятливий психологічний клімат

У побудові класифікації інтерактивних методів скористаємося класифікацією інтерактивних технологій (за О. І. Пометун і Л. В. Пироженко):

- технології кооперативного навчання (навчання відбувається в робочих групах, «Карусель», «Акваріум»);
- технології колективно-групового навчання (фронтальні форми роботи: «Мікрофон», «Незакінчені речення» тощо);
- технології ситуативного моделювання (симуляції або імітаційні ігри);
- технології опрацювання дискусійних питань (тобто форми організації та проведення дискусій: метод «ПРЕС») [2].

Інтерактивні технології можна застосовувати на різних етапах уроку. Наведемо приклад: на етапі мотивації навчальної діяльності та підготовки до сприймання нового матеріалу використовують такі нестандартні інтерактивні технології, як «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Незакінчені речення». «Асоціативний куш»; під час засвоєння та осмислення навчального матеріалу застосовують: «Акваріум», «Ажурна плитка», «Ситуативне моделювання», «ПРЕС»; на етапі підсумку уроку доречними є використання технологій «Займи позицію», «Дерево рішень». На всіх етапах уроку можна використовувати групові форми роботи: робота в парах постійного і змінного складу, малих групах [5, с. 16]. Метод «Незакінчені речення» вдало поєднується з «Мікрофоном», що дає можливість ґрунтовніше працювати над формою висловлення власних думок та ідей, порівнювати їх з іншими; відпрацьовувати вміння говорити коротко, але переконливо. Сутність броунівського руху полягає у тому, що учні вільно рухаються по кімнаті, хаотично об'єднуючись в пари, метою отримання відповіді на подане запитання чи знайти парну картинку. Не

варто забувати про створення ігрових ситуацій. Імітаціями (імітаційними іграми) називають процедури з виконанням певних простих відомих дій, які відтворюють, імітують будь-які явища навколишньої дійсності. Учасники імітації реагують на конкретну ситуацію в рамках заданої програми, чітко виконуючи інструкцію. Ігри-симуляції □ це подання вибраного фрагменту конкретної ситуації в спрощеному вигляді та їх розігрування учнями в ролях.

Працюючи у групах чи парах, школярі самостійно розв'язують доступні для них завдання, стають дослідниками, разом переборюють труднощі що виникають у них на шляху до здійснення мети. У результаті учні проявляють більший пізнавальний інтерес до навчального предмету, прагнуть дізнатися щось нове тощо.

Ми розглянули зміст окремих технологій інтерактивного навчання. Насправді ж їх велика кількість. Кожна з них є цікавою для учнів і спрямована на розвиток їх пізнавальних інтересів та мотивації.

Отже, використання інтерактивних технологій дає можливість вчителю зробити кожен урок захоплюючим та цікавим. Інтерактивне навчання сприяє:

- о створенню атмосфери співробітництва та взаємодії;
- о формуванню доброзичливого ставлення до інших;
- о вмінню аргументувати свою точку зору, знаходити альтернативне вирішення проблеми;
- о можливості проявити свою ініціативність та самостійність;
- о винахідливості та творчому підходу до роз'язання проблеми та інше.

Список використаної літератури

1. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Електронний ресурс: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:yoWZ5FK3eIYJ:bahmat.at.ua/SUSPILSTVOZN/lk_5.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
3. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dneprtest.dp.ua/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=45%3Azakonprozagserosvitu&catid=37%3Alaws&limitstart=1
4. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/15970122/pedagogika/natsionalna_doktrina_rozvitku_osviti_vityag
5. Пометун О. І. Активні та інтерактивні методи навчання: Всі питання про диференціацію понять / О. І. Пометун // Шлях освіти. – 2004. – № 3. – С. 5 – 8